

181049 244211

Instytut Śląski

Seria VI

Komunikat Nr 31

Seria VI

Sprawy czeskosłowackie

Sprawy czeskosłowackie

Dr Hubert Sukiennicki

Polsko - czeskosłowackie układy z zakresu ogólnej współpracy gospodarczej *)

W ramach konwencji polsko-czeskosłowackiej z dnia 4 lipca 1947 r. o zapewnieniu współpracy gospodarczej podpisano kilka układów o charakterze ogólnym. Do tego rodzaju porozumień zaliczyć należy Układ o Współpracy w zakresie Planowania Gospodarczego i Statystyki. Ma on na celu wzajemną wymianę poglądów i doświadczeń w zakresie organizacji, metod i techniki planowania gospodarczego, statystyki i sprawozdawczości, jakie są stosowane w planowej gospodarce obu krajów. W szczególności obowiązek wzajemnego komunikowania sobie materiałów dotyczy tej części planów gospodarczych, które bezpośrednio zazębiają się w granicach polsko-czeskosłowackiej konwencji i związanych z nią porozumień. Układ przewiduje koordynację statystyki gospodarczej obu państw, celem jak najdalej idącego jej ujednolicenia. Zapewnia wymianę między organami planującymi w zakresie publikacji oraz wydawnictw, jak również wymianę specjalistów planowania.

Realizację tych celów układ powierza Polsko-Czeskosłowackiej Komisji dla Współpracy w dziedzinie Planowania Gospodarczego i Statystyki, która działalność swoją oprze na statucie, podpisanym jednocześnie z układem. Komisja dla rozwiązywania zagadnień z poszczególnych dziedzin — będzie mogła powoływać stałe lub czasowe podkomisje, które będą pracowały w myśl wskazań Komisji.

*) Patrz Komunikaty Inst. Śl. Seria VI, N-ry — 29, 30, 32, 33, 34.

Dalszym porozumieniem o charakterze ogólnym jest protokół końcowy do konwencji. Dokument ten ma duże znaczenie, wyjaśnia bowiem deklaratoryjnie szereg warunków, od których spełnienia zależeć będzie istota wykonania konwencji i związanych z nią układów i porozumień.

Polsko-czechosłowacka konwencja z 4 lipca 1947 r. zapoczątkowuje nową erę w stosunkach gospodarczych między obu państwami. W protokole końcowym oba Rządy stwierdzają, że konwencja i wszystkie związane z nią układy stanowią jedną całość. Plan współpracy, przewidziany przez te wszystkie akty prawne, może być realizowany harmonijnie tylko wówczas, kiedy oba Rządy i zainteresowane koła gospodarcze dołożą wszelkich starań, by zaprojektowana współpraca zaistniała w całej rozciągłości i na wszystkich odcinkach.

W szczególności protokół zwraca uwagę na zagadnienie cen i inne warunki dostaw tych artykułów, które mają być przedmiotem konkretnych transakcji w przewidzianych układami terminach. Ustalenie cen i innych warunków w wymianie handlowej nie może wpłynąć na niepożądane ograniczenie wzajemnych obrotów.

Zasada ta ma szczególne znaczenie dla Rządu Polskiego w zakresie realizacji programu dostaw inwestycyjnych z Czechosłowacji do Polski. Określona układami wysokość tych dostaw musi być zapewniona, gdyż stanowi ona ekwiwalent zobowiązania Polski, jeśli chodzi o eksport określonej ilości węgla z Polski do Czechosłowacji zarówno w pierwszym roku umownym, jak i w czasie czterech lat następnych.

Ponieważ ostateczne ustalenie cen i innych warunków dostaw inwestycyjnych z Czechosłowacji może nastąpić dopiero po podpisaniu układów, gdy tymczasem warunki dostaw towarów z Polski do Czechosłowacji ustalone zostały w układach, obie strony stwierdzają, że późniejsze ustalenie cen i innych warunków przez stronę czechosłowacką nie może być tego rodzaju, by ipso facto przekreślało możliwość dojścia do skutku

określonych transakcji handlowych. Taka okoliczność spowodowałaby całkowite podważenie podstaw współpracy gospodarczej i finansowej między obu stronami. Toteż oba Rządy zobowiązują się w protokóle do wydania właściwym organom współpracy takich zarządzeń, które zapewnią możliwość zrealizowania pełnych programów dostaw. Gdyby zarządzenia te nie dały pozytywnych wyników, na życzenie jednej ze stron podjęte będą rozmowy między obu rządami, które mają doprowadzić do przywrócenia zachwianej równowagi.

Protokół końcowy zawiera dalsze stwierdzenia, które oświetlają dość istotne zagadnienia. Przewiduje się m. i. modyfikację umowy z dnia 14 listopada 1935 r. o ułatwieniu ruchu pogranicznego, unormowanie sprawy ruchu turystycznego, zawarcie specjalnej konwencji w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Protokół końcowy wyjaśnia postanowienie art. XV-go Układu Komunikacyjnego w przedmiocie określenia towarów, przewożonych tranzytem; również art. XXI i XXIV Układu Komunikacyjnego, dotyczące uprawnień obywateli czechosłowackich w porcie szczecińskim, znajdują swoje określenie pojęcia towarów czechosłowackich, przeładowywanych w tym porcie; w odniesieniu do art. XXXIX tegoż Układu obie strony stwierdzają, że nie będą się domagały dla swych obywateli wydawania koncesji na tworzenie przedsiębiorstw żeglugi wodnej, nie związanych z tranzytem. Dotyczy to przede wszystkim żeglugi na Wiśle, jako że tranzyt czechosłowacki nie przewidziany jest na tej drodze wodnej. Zastrzeżenia te nie dotyczą drogi wodnej na Odrze, gdzie uprawnienia obywateli czechosłowackich unormowane są w specjalnych postanowieniach.

W kompleksie streszczanych układów i porozumień należy uwzględnić krótką charakterystykę statutu, obowiązującego Radę Współpracy Gospodarczej Polsko-Czechosłowackiej. Statut Rady, o którym mowa w art. III konwencji z 4 lipca 1947 r., daje temu najważniejszemu organowi współpracy gospodarczej

podstawy organizacyjne. Rada ma na celu koordynację wszelkich poczynań, związanych ze sprawnym wykonaniem konwencji i jej załączników. Wszystkie polsko-czechosłowackie komisje, powołane na podstawie postanowień konwencji i uzupełniających ją układów podporządkowane są dyrektywom Rady Współpracy.

Rada składa się z sekcji polskiej i sekcji czechosłowackiej. W skład każdej sekcji wchodzi pięciu członków, mianowanych przez właściwe rządy. Przewodnictwo i kadencja członków Rady unormowana jest analogicznie, jak dla polsko-czechosłowackich komisji. Każda z sekcji tworzy własne biuro, na czele którego stanie sekretarz generalny.

Zebrania Rady są zwyczajne i nadzwyczajne. Zebrania zwyczajne zwoływane będą w miarę potrzeby.

Zmiany w statucie mogą być dokonywane na podstawie uchwał Rady i zatwierdzenia tych zmian przez oba rządy.

Statut Rady Współpracy Gospodarczej sprecyzował dokładnie jej formy organizacyjne i środki działania. To też ma on charakter jednego z ważniejszych porozumień, zapewniającego sprawną procedurę funkcjonowania nadrzędnego organu. Statut ten wchodzi w życie równocześnie z wejściem w życie konwencji.

W lutym 1948 r.

U w a g a: Zezwala się na przedruk lub dowolne wykorzystanie komunikatów dla celów prasowych z podaniem źródła.